

STATSMINISTERN

Anförande i TV 1 söndagen den 9 februari 1992

Ärade TV-tittare!

TV har vänt sig till mig och frågat om jag ville inleda kvällens samtal.

Och jag tror att det är viktigt att vi alla tänker efter, och samtalar, om det som engagerat så många under de senaste veckorna.

På Karolinska sjukhuset här i Stockholm vårdas två skottskadade svenskar, bägge offer för en serie brutala mordförsök riktade mot människor med ursprung i andra länder. Mordförsök som varit lika skrämmande i sin systematik som i sitt godtycke.

Dessa våldsbrott har riktat sig mot enskilda människor. Det är därför vi har reagerat så hårt. Men ytterst riktar sig våldet mot den rättsstat som är allas vårt gemensamma skydd.

Vi har alla - oavsett vilka vi är eller varifrån vi kommer - rätten till trygghet mot våld och övergrepp.

Vår rättsstat kommer inte att finna sig i offrets roll. Med alla sin medel kommer den att se till att de skyldiga grips, döms och straffas.

Men när detta skett innebär det inte, att alla de frågor som den senaste tidens händelser åter väckt har fått sina svar.

Sverige är ett öppet och tolerant samhälle.

De som sprider rasismens hatfyllda budskap är inte många. Vi skall inte ge dem vind i seglen genom att skapa ett intryck av att de är fler än vad de faktiskt är.

Men ett står klart: den humanism som vi står för och den rasism som de står för, är lika oförenliga som eld och vatten.

Men trots att rasismen är begränsad vore det dumt och farligt att förneka de spänningar som alltid ligger i mötet mellan olika kulturer, erfarenheter och traditioner mitt i vårt samhälle.

Vi lever tack och lov i en tid när gränser rivs och vi alla kan röra oss allt friare över gränserna.

Sverige lever i världen på ett annat sätt i dag än i går. Och vi har fått en liten del av världen mitt i vårt samhälle.

Främlingsrädslan har sina rötter i okunskapen.

Men när vi väl lär känna varandra förändras allt detta. Och lär oss mer om andra länders och folks historia, kultur, traditioner och erfarenheter innebär det inte bara att den rädsla som finns kan försvinna, utan också att vi berikar oss själva.

Jag tillhör dem som tror att mötet med andra erfarenheter och intryck kan göra vårt eget samhälle bättre på många områden.
Men allt detta ställer krav. På oss alla.

Självfallet på oss som haft förmånen att alltid kunna bo i vår egen hembygd. På vår tolerans. På vår medmänsklighet. På vår förmåga att sätta värde på det som är annorlunda.

Men också på alla dem som av olika skäl tvingats att lämna sin hembygd för att komma till Sverige. Vårt samhälle är ett samhälle med många rättigheter, men också klara skyldigheter.

Och på oss alla ställs kravet att öppet och ärligt kunna diskutera de problem som finns. Ingenting löses genom att bara sopas under mattan.

Jag tycker att det är fel att man i dagens debatt ofta delar upp oss i "flyktingar" och "svenskar", i "vi" och "dom".

Det handlar inte grupper. Det handlar om människor. Om individer. Och därmed ytterst om att vi alla är medmänniskor. Aldrig motmänniskor.

Var och en av oss är unik.

Med varje människa sätts någonting nytt till världen, något speciellt som aldrig funnits förut.

Jag träffade häromdagen Rima Zatarra, en liten flicka jämnårig med vår egen dotter Gunnel. Rimas pappa ligger svårt skottskadad på Karolinska sjukhuset.

Ytterst är det om Rimas och Gunnels rätt att växa upp i ett öppet och bra samhälle som debatten handlar. Med lika möjligheter för dem att fritt forma sin framtid i det Sverige de bägge är födda i.

Låt oss lära av detta. Det finns inget "vi" eller "dom". Det finns bara medmänniskor.

Ofta ställs frågan vad riksdag och regering kan göra.

Det är åtskilligt - men ändå inte tillräckligt. Hade det varit möjligt att med ett enkelt beslut utrota rasism, få bort främlingsfientligheten och möta rädslan hade det varit gjort för länge sedan.

Riksdag och regering kan fatta beslut om bättre läroplaner för skolan. Det behövs. Och det kommer också att ske. Men det är engagerade lärare och nyfikna elever som skapar en bättre skola.

Riksdag och regering kan ge domstolar och polis mer pengar. Och det kommer också att ske. Men det är ansvarsfulla föräldrar som bryr sig om att förklara medmänsklighet och vad som är rätt och fel för sina barn som ger rättssamhället innehåll.

Riksdag och regering kan anslå mer pengar till kampanjer och information. Det behövs. Och det kommer vi att göra. Men det är Du och jag och alla andra som i ord och handling i vardagen formar andan i vårt samhälle.

För det är detta det handlar om:

Sverige är vårt gemensamma land. Vårt gemensamma ansvar. Ställs någon eller några utanför - då drabbar det för eller senare oss alla.

Det är därför det är så viktigt att vi inte bara är stolta över, utan också rädda om, vårt öppna, toleranta och medmänskliga Sverige.